

APOSTOLATSKI CENTAR **"SAV-TVOJ"**

Put duhovnog savršenstva br. 8

tko su i kako žive kartuzijanci

Zdravo Marijo.

Zlatna

Kraljice mira,

prepuna sjaja

Zvijezdo što kroz tminu **vodi**

život moj.

Sav se danas predajem Tebi,

Krasna,

Majko moja i Majko

Krista Kralja

Da uvijek budem Njegov i uvijek

Sav-Tvoj.

Nakladnički niz: **Put duhovnog savršenstva br. 8**

Naslov izvornika: *Tko su i kako žive kartuzijanci*
Autor: *Kartuzijanac*

Imprimatur za prvo izdanje: In Domo Cartusiae
8. 12. 1970. fr. Andreas - Prior Cartusiae
S dopuštenjem nadbiskupskog ordinarijata u Ljubljani
Izdala Kartuzija Pleterje

Drugo prerađeno izdanje po zadnjim kartuzijanskim pravilima: S dopuštenjem i pregledom teksta Kartuzije Pleterje priredio

p. Miljenko Sušac s.m.m. – misionar monfortanac

Nakladnik i tisak: Apostolatski centar «SAV TVOJ»

ISBN 978 – 953 – 6471 – 92 - 2

Naklada: 1000 komada

Narudžbe na adresu:
Apostolatski centar «SAV TVOJ»
Porečka 62
10 000 Zagreb
Tel/ fax: 01/ 23 70 332
Tel: 01/ 23 71 822

APOSTOLATSKI CENTAR «SAV TVOJ»

PUT DUHOVNOG SAVRŠENSTVA BR. 8

Kartuzijanac

TKO SU I KAKO ŽIVE KARTUZIJANCI

ZAGREB 2007.

Predgovor drugom izdanju

Dragi brate i sestro u Isusu Kristu, u ruci držiš malu knjižicu koja govori o kartuzijanskom redu koji je toliko zaslužan, iako u skrovitosti tišine, pokore i kontemplacije, u povijesti Katoličke Crkve i svijeta. Prvo izdanje pod istim naslovom izdala je Kartuzija Pleterje 1970. g. Mi smo nakon čitanja ostali zadivljeni jednostavnošću, ozbiljnošću, trezvenošću i ljubavlju koja je utkana u pisanje ovih redaka i duhovno se obogatili. Iste ili slične učinke knjižica je ostavila i na osobe kojima smo je dali na čitanje u fotokopiranom obliku.

Držimo da ne treba knjižici pristupiti s pukom radoznalošću traženja informacija o životu najstrožih redovnika u Katoličkoj Crkvi, nego ući kao u jedan razgovor, doduše u pisanom obliku, s kartuzijancem koji želi govoriti o životu potpunog predanja Bogu. Monah kroz govor o svome redu bez okolišanja govori o mogućim poteškoćama kao i ljepotama Božjeg poziva te sredstvima duhovnog rasta i ustrajnosti, što na način u skladu sa staleškim dužnostima je važna pouka svim vjernicima.

S radošću konstatiramo da je u Kartuzijanskom redu i Kartuziji Pleterje bilo više Hrvata a i danas ih ima, pa neka ova knjižica bude jedan mali znak njihove povezanosti s Crkvom u narodu iz kojega potječu, kao i poticaj onim Hrvatima koji imaju poziv na kontemplativni monaški život da se spremno odazovu. Ovaj današnji svijet kao i naš narod ima puno velikih i urgentnih potreba, ali držimo da je najveća i najvažnija od svih ona za Bogom kao i za Njemu posvećenim ljudima koji u molitvi za sebe i druge odgovaraju na Božju ljubav te tako pribavljaju Božji blagoslov ovome izranjenom svijetu.

Držali smo da bi objavljivanje ove knjižice bilo korisno hrvatskim vjernicima te smo stupili u kontakt s Kartuzijom Pleterje i uz suradnju s njima ostvarili drugo izdanje. Činilo nam se prikladnim da za drugo izdanje mi priredimo mali dodatak s nekoliko tekstova sv. Brune kao i molitvu svetom utemeljitelju kartuzijanaca.

Dao Bog, Majka Božja i zagovor sv. Brune da objavljivanje ove knjižice donese obilje milosti i duhovnih plodova u hrvatskom narodu.

B. D. Marija od krunice – Kraljica svete krunice
- 7 listopada 2007.

p. Miljenko Sušac s.m.m. – misionar monfortanac

1. OSNUTAK KARTUZIJANSKOG REDA

Začetnik kartuzijanskoga života jest sv. Bruno, koji se rodio oko g. 1030. u Kolnu. Već u ranoj mladosti otišao je Reims u Francuskoj. Taj je grad tada bio na glasu zbog svoje visoke škole, u koju su dolazili studenti iz čitave zapadne Evrope. Tu je Bruno odlično završio bogoslovske studije te uskoro i sam postao profesorom i kanonikom.

Nakon smrti blagog reimskog biskupa Gervaisa (Žerveja) došao je na taj položaj putem simonije (tj. kupnjom crkvenih časti) nevrijedni biskup Manasija. Prilike u biskupiji potpuno se promijenile - među ovce nije došao pastir, nego je provalio vuk. Manasija, koji je naslućivao u Bruni svoga protivnika, pokušao je učenog i svetog muža tako pridobiti za sebe, da ga je imenovao za svog kancelara. Ali se Bruno nije dao potkupiti, prozreo je lažnoga sljeparskoga biskupa i navijestio

mu odlučnu borbu u kojoj je doduše morao mnogo pretrpjeti, no konačno je ipak potpuno pobijedio. Manasija se morao povući, a na njegovo mjesto imao je doći Bruno. Ali je svetac nosio pred sobom drukčiji ideal: ostaviti sve i u potpunoj samoći služiti jedino Bogu.

To Bruno i učini te oko 1082. g. razdijeli svoje imanje siromasima i ode sa još dva prijatelja za božjim pozivom. Najprije pokuša živjeti pustinjački nedaleko benediktinske opatije Molesmes.

No Bruno uskoro uvidje, da tamo neće moći ostvariti svog pustinjačkog ideala. Odijeli se dakle od drugova i ode prema Grenoblu, gdje se nadao, da će mu ondašnji sveti biskup Hugo pomoći da nađe prikladno mjesto. Usput mu se pridruži još šest novih drugova. Kad oni jednoga jutra osvanuše pred biskupom te mu izraziše svoju želju, on ih odmah shvati: one je noći naime u snu vidio mjesto, do kojeg mu je pokazivalo put sedam zvijezda, i gdje je sam Bog gradio sebi stan. Hugo je u želji svojih posjetilaca uvidio prst Božji. Odveo ih u dofinejska brda, gdje je u 1200 m visokoj Chartreuse upoznao mjesto koje je gledao u snu.

Bilo je to oko blagdana sv. Ivana Krstitelja, uzora pustinjaka, negdje oko 1084. g. Pustinjaci uskoro sagradiše Majci Božjoj posvećenu crkvicu, oko nje pak pustinjačke kućice - ćelije, povezane zajedničkim hodnikom. Daleko od svijeta i njegove buke posvetiše se ovdje u potpunoj samoći svim srcem kontemplativnom promatranju. Umjereni Bruno bio je i u tome svima uzor i njegov je život bio nepisano Pravilo prvih kartuzijanaca.

Nakon šest godina otprilike pošalje Bog prvu tešku kušnju mladoj redovničkoj obitelji. Papa Urban II. pozva Bruna u Rim, jer ga htjede imati za svoga savjetnika. S bolju u srcu Bruno se pokori, premda uvidje, kako je njegovo životno djelo

na kocki. Njegova naime subraća nisu se usudila živjeti bez njega, koji im bijaše i otac i majka.

Ali Gospodin, koji nas nikad ne kuša iznad naših sila i koji se u velikodušnosti ne da nadmašiti, ne htjede da već u počecima propadne red, koji će biti suvremen u svako doba, kao što će u sve dane biti suvremena molitva i žrtva, kojoj se taj red posvećuje u samoći.

Papa upozna, kako će imati od pustinjaka više koristi u njegovoj samoći nego na svom dvoru. Dopusti Bruni, da ode opet onamo, kamo ga vuklo srce - u samoću. Nije doduše dopustio da se vrati u Chartreuse, ali se smio sa učenicima, koje je počeo i u Italiji okupljati oko sebe, nastaniti u samoći Santa Marija della Torre u Kalabrijii, gdje je svetački umro 6. listopada g. 1101.

Brunina žrtva zadobila je kod Boga milost i za njegove drugove, koji nakon njegovog odlaska ostaviše Chartreuse. Bog im je posvuda raspršenima dao milost prave spoznaje i velikodušnosti. Još za vremena Brunina boravka u Rimu vratili su se i pod vodstvom Brunina nasljednika Landuina nastavili život, kako ih je naučio Bruno, žrtva oca kartuzijanaca, koji je žrtvovao u bezuvjetnoj poslušnosti Kristovu namjesniku ono što mu je bilo najdraže, zazivala je na njegove sinove uvijek nove milosti.

Iz malog zrna, zasađenog zaštitom Majke Božje visoko u dofinejsikim brdima, naraste i raširi se po svoj Evropi golemo stablo kartuzijanskog reda, koji je nekoć brojio preko 200 samostana te ga nije više nikada nestalo unatoč svim olujama, koje su kroz stoljeća prohujale preko njega. Premda naše doba nije sklono kontemplativnom životu, ima ipak i u njemu - možda više, nego što bismo očekivali - odvažnih mladića i djevojaka (kartuzijanski red ima i svoju žensku granu), koji odluče nasljedovati onaj dio Kristova života, kome je

Gospodin posvetio najveći dio svog bivanja na svijetu: trideset godina sakrivena života u Nazaretu. Tko bi se usudio misliti, da je ijedan trenutak njegova života među nama bio neplodan? Pa i inače je u sporu između aktivizma Marte te kontemplacije Marije već davno odlučio sam Spasitelj svijeta: *»Marta, Marta, brineš i uznemiruješ se za mnoge stvari, ali je samo jedno potrebno. Marija je izabrala bolji dio, koji joj neće biti oduzet.«* (Lk 10,41,42).

2. CILJ I SMISAO KARTUZIJANSKOG ŽIVOTA

Premda sv. Bruno sam nije napisao pravila kartuzijanskog reda - to učini tek njegov peti nasljednik, prior Velike Kartuzije Guigo - ipak se u kartuzijanskim pravilima još danas osjeća umjerenost osnivača kartuzijanskog života. Kad je polagao temelje svojoj redovničkoj zamisli, htio je izbjeći klisure kako eremitsko - pustinjačkog tako i zajedničkog samostanskog, cenobitskog života.

U kartuziji se doduše naglašuje najviše samoća i šutnja, ali sv. Bruno nije htio kod toga prenapeti luk. Kartuzijanska samoća mudro je povezana sa zajedničkim duhovnim djelima, zajedničkim odmorima u nedjelje i blagdane, te sedmično duljom šetnjom. Svrha otaca i braće jest zajednička: što tješnje sjedinjenje s Bogom u ljubavi, kontemplacija.

Svi propisi kartuzijanskih pravila, sav način kartuzijanskog života upravljen je prema toj svrsi, premda nije nužno da oni koji ga održavaju, doista postignu kontemplaciju. Kontemplacija je dar, koji Božja Providnost daje, ako i kome hoće. Zato može biti dobar kartuzijanac i onaj, koji doduše nema kontemplacije, ali sa svoje strane čestito uznastoji živjeti u duhu kartuzijanskih pravila. A to je duh pokore i molitve,

dvaju elemenata koji danas u kršćanskom životu nažalost gube na važnosti.

Kartuzijanci nastoje i u promijenjenom svijetu ostati vjerni kršćanstvu, koje usprkos svim pokretima jest i ostaje vjera križa. Pravi kartuzijanac može biti samo čovjek žive vjere, iz koje mora crpsti hranu sav njegov duhovni život.

Vjera mora upravljati sve njegovo djelovanje do časa, kad će zamijeniti gledanje iz vjere gledanjem oči u oči. U otajstvenom tijelu Kristovu - Crkvi - mora posrednik milosti biti duboko ponizan čovjek, koji mora i pošto je sve učinio, biti svjestan, da je samo »bijedan sluga« (Lk 17.10).

Ta kartuzijanac u svojoj samoći nikada ne može vidjeti uspjeh svoga rada, i tako je očuvan od ne baš rijetkih taštih misli, kojima čovjek sebi pripisuje ono, što je bilo jedino dar Onoga od koga dolazi svako dobro. Ne vidi premda zna, da se i u nadnaravnom redu ništa ne gubi: nijedan zaziv, nijedna, ma bilo kako beznačajna žrtva, koju učinismo iz ljubavi prema Bogu.

Možda je na dalekim otocima Tihog oceana klonula među gubavcima zapuštena sestra misionarka, kad li iznenada osjeti u sebi opet nove snage. Možda je nakon dugih godina daleko od Boga izašla iz ustiju umirućeg neprijatelja Crkve ponizna molba: »Isuse moj, smiluj mi se ...« Možda...

Jednom u vječnosti kojoj se približavamo svakim kucanjem srca, svakim dahom svi, svi bez iznimke, vidjet ćemo, kome dugujemo ovo ili ono, što sada ne razumijemo. Možda staroj ženi, koju su svi zapustili, a koja moli krunicu na svom krevetu u potkrovlju.

Možda priprostim kartuzijanskim redovnicima, koji su se iz noći u noć okupljali oko Isusa u svetohraništu te s Njime i po njemu zazivali Oca na nebesima, neka oprosti i pomogne, neka bude milostiv i neka usliši.

Njihov je apostolat širok i sveobuhvatan: za Crkvu i svećenike, posebice za njihove najdraže, za dobročinitelje i za one koji ih progone, za one koji lutaju daleko od kuće očeve te za ponižene i povrijeđene, za sve koji nemaju kruha, za bolesne i za one koji pristupe pred Božji sud, kome nitko ne može izbjeći, za one koji imaju vlast kako bi shvatili da je imaju odozgo za upravljanje prema Božjim zakonima.

I još za braću i sestre, a svi smo braća i sestre, koji već pođoše iz ovog života, neka im se Onaj, koji im se jedini može smilovati, doista smiluje te im udijeli vječni mir.

Za njih u kartuziji mnogo mole. Čudnovata je tajna života, ta vječna borba između dobra i zla. Zato su kartuzijanci u našem životu potrebni, - možda više nego ikada, - jer danas svijet malo moli. A kartuzijanci mole mnogo i provode pokornički život. *«Taj se rod ne izgoni drukčije nego molitvom i postom.«* (Mt 17,21).

Ali, zar nije takav život za današnjega čovjeka odviše tvrd? Samoća nikada nije bila za većinu ljudi. U kartuziji je doduše sve isprepleteno zajedničkim životom, ali i taj ni izdaleka ne bi prijao većini. No ljudi srednje jakog zdravlja, priproste duše i ujedno ljudi žive vjere, kad bi ih Bog pozvao osjetili bi bez sumnje da su kod kuće.

Brunin duh umjerenosti još i danas prožima kartuzijanska pravila, koja ne traže od čovjeka ništa pretjerano - čak to i strogo zabranjuju - i pomažu onima koji ih vjerno provode, prije svega, da postignu mir srca, kakav svijet ne poznaje i ne može dati.

Dokaz za umjerenost kartuzijanskog života jest i to, da kartuzijanci dostižu razmjerno visoku starost - osamdeset godišnjaci među njima nisu nikakva rijetkost.

3. KRATAK OPIS PLETERJA

Pleterje leži 3 km od Šentjerneja u Dolenjskoj, otprilike na pola puta između Ljubljane i Zagreba, na podnožju šumovitih Gorjanaca. Sve kartuzije nalaze se, koliko je moguće u samoći, koja neka potpomogne tihi samotni život. S jedne strane okružuju samostan zelene gorjanske šume a s druge strane vinogradi i livade.

Samostan okružuju otprilike tri kilometra duge zidine, koje ga dijele od vanjskog svijeta -kartuzija je svijet za sebe. Do glavnog ulaza dovodi lijepa asfaltirana cesta. Desno od ulaznih vrata stoji Majci Božjoj posvećena vanjska kapela u koju imaju pristup i ženske osobe. Lijevo od ulaza stoji gostinjac za obitelji monaha. S onu stranu glavnog ulaza nalazi se naime klauzura. Samostan se ne može posjetiti.

Iz prostranog predvorja iza glavnih vrata dolazi posjetilac na prostrano takozvano časno dvorište. Usred dvorišta nalazi se zgodan vodoskok i znamenit sunčani sat pomoću kojega možeš odrediti vrijeme na različitim dijelovima svijeta. A naokolo dižu se samostanske zgrade. U donjim prostorijama nalaze se skladišta i radionice - kartuzija je naseobina za sebe, - a gore stanovi braće. Svuda vlada šutnja, koju od vremena na vrijeme prekida kucanje sata na tornju i nekoliko puta na dan zvono, što uređuje duhovni život tih ljudi samoće.

Iz časnog dvorišta vode široke kamene stepenice u lijepu romansku samostansku crkvu. Iznad oltara od bijela mramora diže se u pozadini golem drvorez, što predstavlja presveto Trojstvo i Gospu, koja posreduje milosti pleterskoj kartuziji. Djelo je to Meštrovićeva učenika Škarpe.

S obje strane stoje u crkvi uza zidove dugačke krasno izrezbarene korne klupe, gdje se tri puta na dan, a nedjeljom i blagdanom pet puta okupljaju monasi oko Krista u

svetohraništu. Uvijek iznova vapije svećenik, koji predmoli kroz tjedan: *»Deus, in adiutorium meum intende - Bože, u pomoć mi priteci!«* Uvijek iznova zbor odgovara: *»Domine, ad adiuvandum me festina! - Gospodine pohiti, da mi pomogneš!«* Redaju se psalam za psalmom, noć za noćima, dan za danom. *»Na zidine tvoje, Jeruzaleme, postavili stražare. Ni danju ni noći, nikada neka ne šute.« (Iz 62,6).*

Iza crkve obilazi dugačak križni hodnik. Uzanj nalaze se kapelice u kojima svakog jutra misi svaki svećenik-kartuzijanac. Iz tog hodnika ulazi se i u stanove otaca, u ćelije, jednokatne kućice s malim vrtom. Dolje se nalazi mali hodnik i radionica, te drvara, a gore sobica nazvana *Ave Maria*. Kad se god monah vrati u svoju ćeliju, klekne pred Gospin kip te izmoli jednu Zdravomariju.

U kartuzijanskoj duhovnosti štovanje Majke Božje zauzima osobito važno mjesto. Kartuzijanci sve od prvih početaka svoga reda djetinjim pouzdanjem štuju svoju nebesku zaštitnicu, uvjereni da je najkraći put k Isusu po Mariji, po kojoj je i došao k nama.

Zato kartuzijanci počinju kanonski časoslov uvijek marijanskim časoslovom, osim kompletorija, gdje čine obratno, tako da Gospom započinju dan i Gospom ga završavaju. Isto tako svakog dana drugi otac služi u ime samostana sv. Misu na čast presvetoj Djevici. Svećenik, koji će slijedećeg tjedna predmoliti zajedničke molitve, počinje svoju sedmicu subotom istom misom.

Iz *Ave Marije* pođimo još u pravi monahov stan. Ondje on proživi veći dio svoga života. Tu je mjesto za molitvu - oratorij, ondje stol i priručna knjižnica, tamo opet krevet i ormar za odijelo, tamo naročita kartuzijanska mala peć. Možda će se kome kućica za jednog čovjeka činiti raskoš. Ali taj će čovjek proboraviti u toj kući veći dio svoga života u njoj će

živjeti i umrijeti. A čovjek tako treba društva. Tko ga se iz ljubavi prema Bogu odrekne, ali ne, da ga zaboravi, nego da za njega posreduje kod Boga, tome zaista ne smijemo spočitavati raskoš, koje bi se veći dio ljudi i te kako brzo i radosno odrekao, baš kao što je ni za kakvu plaću na svijetu ne bi htio zamijeniti onaj koji ima pustinjačko zvanje.

Iz križnog hodnika dovodi kraći hodnik u samostansku blagovaonicu: Dugački, bijelim stolnjacima prekriveni stolovi. Iznad priorova stola visi golemo raspelo. Kartuzijanci blaguju zajedno jedino nedjeljom i blagdanom, inače jede svaki za sebe u svojoj ćeliji. Kod zajedničkog ručka jedan od njih glasno čita duhovno štivo. Hrana je dovoljna i ukusno pripremljena. Svatko dobije također bočicu vina. Doručak imaju samo braća samo kada nešto teško rade. Jedanput sedmično poste o kruhu i vodi. Tko ne uzmogne, mora moliti priora za oprost. Mesa osim riba, ne jedu nikada.

Iznad blagovaonice nalazi se golema samostanska knjižnica. U njoj se nalaze djela većinom bogoslovnog sadržaja. Kontemplativni život koji je jedino zvanje kartuzijasnskog monaha, traži od svećenika solidne temelje, osobito u dogmatici i Sv. Pismu. Već početnik kartuzijanskog života, sv. Bruno, bio je glasovit učenjak svoga vremena. Red koji izraste iz njegova korijena, daje Crkvi mnogo priznatih duhovnih pisaca. Osobito je bio poznat Dionizije Kartuzijanac, posljednji skolastik. 12. ožujka 1971. slavili smo 500-godišnjicu njegove smrti.

Ludolf Saski utjecao je među drugima svojim »Životom Isusa Krista« na osnivača isusovačkog reda, velikog sv. Ignacija Lojolskog. U srednjem vijeku bio je poznati prethodnik izaslanice Srca Isusova Margarete Alacoque, Ivan Lansperg. Isto je tako poznat pisac »Života Marijina«, žički kar-tuzijanac, brat Filip.

U naše su vrijeme poznati kartuzijanski pisci osobito Franjo Sal. Pollien, neko vrijeme također prior u Pleterju, čije je najpoznatije djelo »Vie interieure simpilifiee« (Pojednostavljeni duhovni život) prevedeno u sve svjetske jezike te uživa u svijetu velik ugled.

Njegov »Kontemplativni život« preveden je i na slovenski. Na slovenskom jeziku postoji i odlično djelo »Ljubav i tišina«, izašlo prije nekoliko godina u Trstu, od drugog kartuzijanskog pisca. »Manete in delictione mea« «Ostanite u mojoj ljubavi», izdao je prije rata slovenski »Glasnik Srca Isusova«. Svojim brojnim djelima poznat je također i kartuzijanac D.Augustin Guillerand.

Iz križnog hodnika pođimo kraj lurdske spilje još prema groblju, koje je od sve četiri strane okruženo križnim hodnikom Tu se penje visokim cipresama zasađen brežuljak. Kako u životu, tako je kartuzijanac jednostavan i u smrti, kad ga na dasci spuštaju u grob. Svi su grobovi jednaki. Iznad svakog diže se crni križ bez imena. Njihova su naime imena zapisana na nebesima.

4. KARTUZIJANČEV DAN

Usred noći, kad njihova braća i sestre u svijetu duboko spavaju, kad sile tame kuju neprijateljske nakane protiv Boga i čovjeka te mnogi lutaju putovima grijeha, javlja se zvono u pleterskoj kartuzijii. **Kartuzijanci ustaju i kleče u svojim oratorijima, gdje Gospinim časoslovom počinju dan.**

U pola dvanaest zvono se ponovno javlja. Monasi jedan po jedan ostavljaju svoje ćelije i žure u crkvu. Svuda naokolo gluha noć i šutnja. Milijuni zvijezda na nebu navijještaju Božju veličinu. *»Radosno svijetle Njemu, koji ih je stvorio. To je naš Bog.«* (Bar 3, 35, 36).

A i na zemlji ne smije umuknuti njegova slava. Bijeli monasi na svojim su mjestima oko svetohraništa. Po njemu, s njime i u njemu koji će biti s nama u tišini naših svetohraništa sve dane do svršetka svijeta, molit će Oca za sebe i za svoju braću i sestre, žive i mrtve.

Psalam za psalmom reda se prema jednostavnim napjevima gregorijanskog korala. Kako se na krilima ljubavi penje do neba duša u njima, kako stenje svjesna krivnje pred triput Svetim. Samo od Boga nadahnuti pjevač mogao ih je napisati. Tisućljeća već crpi čovječanstvo iz njihovih dubina i nikada ih neće iscrpsti.

»Blago čovjeku, koji ne ide prema savjetima bezbožaca...« »Zašto se bune narodi i puci smišljaju zaludne osnove ... ?« »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio... ?« »Smiluj mi se, Bože, po velikom milosrđu svome ...« »Iz dubine vapijem tebi, Gospodine... « »Hvalite Gospodina s nebesa, hvalite ga na visinama...!«

Jedanput tjedno mole u ćeliji također časoslov za mrtve. Duše u čistilištu tako su danas zaboravljene. Nestale su ispred očiju, nestale također iz srdaca.

Oko pola dva ili pola tri poslije ponoći završavaju kartuzijanci svoj noćni časoslov sa »Anđeo Gospodnji«. Dugim tamnim hodnicima vraćaju se bijele prilike natrag u svoje ćelije. Tu izmole još kratak Gospin časoslov, zatim legnu na spavanje.

Braća, koja nisu noću tako dugo u crkvi, osim nedjeljom i blagdanom, ustaju ujutro u pet sati, zatim slijedi jutarnja molitva, razmatranje te sv. misa. Iza mise izmole dio svoga časoslova u ćelijama. Zatim odu do jedanaest sati na posao na vrtove i voćnjake, u kuhinju i siramicu, i u različite radionice. »Moli i radi« vrijedi i u kartuziji kao nepromjenljivo monaško pravilo.

U jedanaest sati je ručak. U pola dva opet idu na posao do pet sati poslije podne. U pet je večera, razmatranje i večernja molitva. Sa »Anđeo Gospodnji« u šest sati dan je u kartuziji završen. Pun dan, pun život.

Svećenici ustaju četvrt prije šest. Nedjeljom i blagdanom dnevni je red za oce i braću isti.

U šest sati pater opet kleči u svome oratoriju: marijanskim i kanonskim časoslovom prime (prvog sata molitve) počinje drugi dio svog dana. Zatim slijedi pola sata razmatranja. Samo pola sata? Jest, jer će cijeli dan proživljavati život razmatranja — hodati pred Gospodinom živom vjerom u njegovu istinsku prisutnost, u srdačnoj ljubavi prema njemu, koji je konačna sreća i mir naših srdaca.

U sedam ostavlja monah ćeliju i ode u crkvu, gdje četvrt sata klanjanjem iskazuje počast euharistijskom Pustinjaku u svetohraništu. To klanjanje nije obavezno. Prema njemu će uvijek iznova preko dana hrliti njegove misli. U vjeri u nj, koji noć i dan živi među njima, naći će kartuzijanci snagu u teškim časovima samotnog života. I pustinjak ima svoje getcemanske časove, jedan više, drugi manje.

Nitko, tko se odlučio poći za Isusom, nije pošteđen od njih. Kršćanstvo je vjera križa, put prema uskrsnom jutru ide kroz mrak Golgote.

Slijedi zajednička pjevana misa, a zatim tihe mise u pojedinačnim kapelicama, na što se monasi opet vraćaju u svoje ćelije.

Vrijeme do jedanaest sati posvećeno je studiju i ručnom radu za novake i tako zvane male profese, to jest one, koji još nemaju svečanih zavjeta. Svečani profesi sami određuju način svoga zaposlenja. Staro je pravilo, da ustraju samo oni, koji vjerno izvršuju svoj dnevni red, u kome gledaju izraz Božje volje, i koji nikada bez potrebe ne ostavljaju svoje ćelije.

Samo će takvi zaista zavoljeti samoću, samo će takvi biti u njoj sretni i moći će si pored samoće stvoriti i za kartuzijanskog monaha tako neophodno potrebnu samoću duha i samoću srca u kojoj će sami živjeti sa svojim Bogom - tako će postati pravi kartuzijanci.

»Kušajte i vidite, kako je sladak Gospodin!« On se prema onima, koji su poradi njega sve ostavili, ne da nadmašiti u velikodušnosti. Zato je poznato pravilo, da samoća stvara anđela ili životinje. Nije dovoljno da si se odrekao svega, ostaviti moraš i sama sebe, jer si sam najveća zapreka sjedinjenju s Njime, kojega toliko puta razočaramo svojom sebičnošću. »Kad bi znali dar Božji!« (Iv 4, 10). Povijest upropaštenih kartuzijanskih zvanja jest povijest manjka velikodušnosti.

U jedanaest monah moli šesti sat kanonskog i Gospina časoslova. Slijedi ručak i jedan sat odmora, dakako u ćeliji. Tada monah, bude li lijepo vrijeme, šeta u svom vrtiću, uređuje ćeliju, moli krunicu. Teško je zamisliti kartuzijanca bez krunice.

U jedan sat mole deveti sat kanonskog i Gospinog časoslova, nakon toga slijedi studij i ručni rad u vrtu, u drvarnici, uz stolarsku klupu.

U pola četiri moli večernju u čast Majci Božjoj, zatim večernju u crkvi. Kad se monah vrati u ćeliju, večera.

Prava, doduše skromna večera uzima se od Uskrsa do Uzvišenja sv. Križa i kroz osmine Božića inače samo kruh i vino, odnosno sok ili mlijeko. Nakon kratkog odaha slijedi duhovno čitanje, ispit savjesti i priprava za sutrašnje razmatranje.

U šest sati kartuzijanci četvrti puta izmole Anđeo Gospodnji, iza njega povečerje, kompletorij: »Tvoji anđeli,

Gospodine, koji stanuju u tom domu, neka nas čuvaju u miru i tvoj blagoslov budi vazda nad nama.«

Povečernjom u čast Majci Božjoj završili su kartuzijanci svoje molitve, završili dan, kako su ga njome počeli. Bruno se sa svojim prvim drugovima sav predao Gospinoj zaštiti, a njezinoj su se zaštiti kroz sva stoljeća predavali svi njegovi sinovi - pravo štovanje Gospe bilo je u kartuziji uvijek znak i zalog ustrajnosti do kraja.

Sunce već pada prema Vinjem vrhu, od nekud tiho dolazi mrak. Dobar sat od Pleterja teče široka auto-cesta, kao cesta života. Noć i dan juri njome auto za autom. U čovječanstvu je velik nemir, čini se, kao da hoće pobjeći samo ispred sebe. Čovjek je bačen iz svoje orbite. A tako je malo potrebno za sreću. »Blago siromasima duhom« ... Možda je i u tome veliki dio tihog kartuzijanskog poslanstva: *«Samo je jedno potrebno«* (Lk 10, 42).

5. OD ULAZA DO KONAČNE ODLUKE

Tko se odluči da postane kartuzijanski svećenik, otac, taj će najprije tri mjeseca do 1. godine biti postulant. Već od početka živi u ćeliji život svoje subraće te učestvuje u svim zajedničkim vježbama, gdje nosi crni plašt.

Kad prođe to vrijeme, zamoli postulant u kapitulu da ga prime u red, o čemu odlučuju monasi tajnim glasanjem. Ako je glasanje pozitivno, primi postulant redovničko odijelo, koje je u svemu jednako odijelu otaca, osim kapice koja je kraća i bez vrpca sa strane. Kod zajedničkih vježbi nosi novak preko svog odijela još širok crni plašt. Novak dobiva također novo ime kao znak, da ima biti nov čovjek, no to nije nužno.

Novicijat traje dvije godine, ali se u drugoj godini počinje već dvogodišnji studij filozofije. Ako se novak odluči za

privremene zavjete, iznova moli u kapitulu, da ih smije položiti, o čemu glasuju monasi. Ako je glasanje pozitivno, novak se u crkvi obaveže zavjetima za tri godine, skine crni plašt i novački habit, te ga zamijeni habitom monaha.

U to vrijeme završi studij filozofije i počinje 7-godišnji studij teologije, a postoje i druge mogućnosti da se uredi tok studija, te ostaje do kraja privremenih zavjeta pod vodstvom magistra novaka još 2. godine. Nakon tih triju godina zavjeti se obnavljaju za iduće dvije godine a nakon toga monah - ako je dostojan - pristupa k vječnim zavjetima koji ga obvezuju do smrti.

Kad prođe vrijeme privremenih zavjeta, na ponovnu molbu te nakon glasanja u kapitulu položi mali profes u crkvi za vrijeme mise svečane zavjete, kojima se obveže da će do kraja života služiti Bogu u samoći kartuzijanskog života.

Ulazak i novicijat

Kad Bog zove...

Bog zove na vrlo različite načine. Pouzdan znak poziva je ako netko u srcu osjeća Božji poziv predati se samo Njemu. Radi se o pozivu, ne o zapovijedi! Kao što se za brak moraju odlučiti oboje, tako je i za redovnički poziv potreban slobodan i velikodušni odgovor pozvanog.

Kamo Bog zove?

Mnogo njih se odluči slijediti Božji poziv u njegovu posebnu blizinu. To ne znači da ih Bog zaista poziva u kartuziju. Za kartuzijansko zvanje je potrebno da dotični osjeća čežnju za životom koji je potpuno posvećen molitvi i tišini, ili jasni iako često nerazumljiv poziv baš u kartuzijanski red.

Odluka

Za ulazak u samostan koji se najčešće događa bez ikakve prethodne sigurnosti osim one koju nam daje vjera, potrebna je prilična doza hrabrosti. Isus dozvoljava tu nesigurnost, jer želi da bi se odlučilo bez računa, jedino zbog Njega. A jedno je sigurno: nitko se nikad nije pokajao, ako je taj korak napravio iz ljubavi prema Bogu.

Sposobnost

Kandidat svakako mora biti vjernik, katolik s uređenim vjerskim životom i s bar osnovnom vjerskom izobrazbom. Nadalje, mora biti tjelesno i duševno zdrav, sposoban jednako za samotarski kao i za život u zajednici te spreman ispunjavati sve dužnosti koje mu nalažu njegovo zvanje i njegovi poglavari.

Najvažnija od osobina, koja treba resiti kandidata, je sposobnost odmjerene i trijezne prosudbe. Osobe mlađe od 20 i starije od 45 godina primamo tek iznimno. Pored gore navedenog, za monaha u klaustru je također potrebno: da ima dovoljno opće izobrazbe, potrebne za svećenički red; da ima sluh za pjevanje; te da pred ulaskom u novicijat stekne zadovoljavajuće znanje latinskog jezika. A najvažniji uvjet je: mora ljubiti Boga više nego sebe sama.

Prijem

Ako netko osjeća želju da bi se pobliže upoznao s našim načinom života, ima mogućnost da za par tjedana dijeli život s braćom ili ocima u ćeliji pod vodstvom magistra novaka. Posjet je moguć samo po prethodnom dogovoru s poglavarima, ako oni uvide da kandidat ima može bitno zvanje. Odluči li se za ulazak u red, o njegovom prijemu odlučuju magistar novaka i prior. Par dana nakon samog

ulaska u red dobiva crni postulantski plašt i kapicu, koje nosi prilikom zajedničkih bogoslužnih časova. Postulatura traje najmanje 3 mjeseca, ali ne više od godinu dana.

Zatim, ako je ustrajao u svojoj odluci, postulant u kapitulu moli da ga se primi „na provjeru u monaškoj odjeći kao najponiznijeg slugu sviju". Tada zajednica tajnim glasanjem odlučuje o njegovu prijemu. No, konačna odluka je ipak u priorovoj nadležnosti. Zamolba i glasovanje ponavljaju se na svakom daljnjem stupnju monaškog odgoja.

Novicijat

U novicijatu, koji traje dvije godine, novak nosi bijelu monašku odjeću s kraćom kukuljicom dok kod zajedničkih časova nosi preko njih prebačen crni plašt. Iako do vječnih zavjeta zadržava u posjedu sve svoje vlasništvo, kod sebe u ćeliji nema ništa vlastitog, kako bi tako mogao slijediti siromašnog Krista. Koncem prve godine novicijata braća se moraju odlučiti ili za život konverza ili za život donata. Novaci oci započinju u drugoj godini teološki studij koji se, prilagođen našim uvjetima, odvija unutar samostana.

Zavjete

Po završetku novicijata monah daje zavjete postojanosti, poslušnosti i obraćenja naravi na tri godine. Monasi u klaustru ostaju u tom periodu pod vodstvom magistra novaka, braća pak sve do vječnih zavjeta. Nakon tih triju godina zavjeti se obnavljaju za iduće dvije godine, a nakon toga monah - ako je dostojan - pristupa k vječnim zavjetima koji ga obvezuju do smrti. Pravila kažu da osoba koja se zavjetima neopozivo obvezuje, „neka najprije temeljito promisli, želi li se zaista zauvijek predati Bogu" (30,1). Iako se neopoziva javna obveza ostvaruje tek nakon sedam godina kušnje, dok u tijeku dvije

godine novicijata novak može uvijek slobodno otići, ipak već na ulasku vrijede Isusove riječi: „Nitko, tko stavi ruku svoju na plug te se obazire natrag nije prikladan za kraljevstvo Božje." Ako bi netko stupio u red samo s namjerom da pokuša, time bi promašio bit kartuzije koja je u bezuvjetnom predanju samog sebe Bogu.

6. KARTUZIJANKE

Prije nekoliko godina poslala je čitateljica nekog našeg vjerskog časopisa uredniku pitanje, postoje li uz kartuzijance također i kartuzijanke. Urednik, koji dakako nije znao za njih, odgovori, da ih nema. Pa ipak, postoje i kartuzijanke, duhovne kćeri sv. Radegunde, koje su živjele najprije prema pravilima arlskog biskupa sv. Cezarija, pa su ih stoga i zvali cezarinke.

Svet život, kojim su se odlikovali naši prvi oci, privuče ih, pa su zamolile generalni kapitul kartuzijanskog reda, da se smiju pridružiti tom redu. To je bilo učinjeno g. 1145. Pravila, koje je za njih prema nalogu generalnog kapitula sastavio bl. Ivan španjolski, prior kartuzije Montrieux, u glavnom su »Običaji« petoga priora Velike kartuzije, Guiga, koji su osnova kartuzijanskog zakonodavstva, ali ipak prilagođeni zahtjevima ženske naravi.

Kartuzijanke se isto tako kao i kartuzijanci dijele na korne sestre, konverze i donate. Kartuzijanke - kore sestre sačuvale su do danas prastari crkveni običaj i štolu, kad koja od njih pjeva kod mise čitanje ili evanđelje kod jutrenje, ako nema svećenika. Osim svečanih zavjeta ima kod sestara još prastari običaj posvete djevica, a vanjski im je znak prsten i kruna. Posveta djevica traži dakako stvarno djevičanstvo, zato na primjer ne može udovica postati kod kartuzijanki korna sestra, no može postati obična sestra.

Premda nikada nije bilo mnogo kartuzijanskih redovnica, ipak je Crkva dvije između njih, Rozolinu i Beatnicu, ubrojila među blažene. O solidnom i dubokom mističkom životu svjedoče - nažalost neobjavljena - djela kartuzijanke Ane Graffon, (1581- 1641) Kartuzijanski red uvijek je posvećivao posebnu brigu svojim duhovnim kćerima. Još danas u svakom njihovu samostanu stoji kartuzijankama na službu za njihove duhovne potrebe barem jedan kartuzijanc, koji stanuje u posebnoj zgradi uz njihov samostan.

7. VODSTVO REDA

Na čelu kartuzijanskog reda stoji prior Velike kartuzije koji je ujedno general svega reda. Njegov je naslov »reverendus pater - prečasni otac. On jedini ima u redu taj naslov.

O. general nikada ne ostavlja Velike kartuzije, zato pretposljednji kartuzijanski general, D. Ferdinand Vidal, nije sudjelovao ni na drugom vatikanskom saboru. Zastupao ga je stalni zastupnik reda kod svete Stolice, generalni prokurator.

Svake druge godine okupe se u Velikoj kartuziji na generalni kapitul svi kartuzijanski priori i vikari kartuzijanskih redovnica, da raspravljaju, kako se vrše pravila, kakva je disciplina u redu, a i o ostalim tekućim poslovima.

Svi prisutni zajedno s o. generalom moraju predati generalnom kapitulu ostavku. U redu zovemo to »petere misericoirdiam« - moliti smilovanje. Ali se osobito generalova ostavka rijetko primi. Generalni kapitul odredi također za svaku redovničku provinciju vizitatora, koji svake dvije godine u njegovo ime posjete sve kartuzije, saslušaju sve njihove stanovnike i izvješćuju o uspjehu vizitacije generalni kapitul. Generalnim kapitulima i vizitacijama duguje red u

velikoj mjeri svoju vjernost prvobitnom duhu, jer baš ta dva običaja pomogli su sačuvati taj prvobitni duh ili gdje je trebalo, obnoviti ga.

8. KARTUZIJANCI U SLOVENIJI I ADRESA PLETERJA

Već šezdeset godina nakon smrti Brune naselili su se kartuzijanci na slovenskom tlu. Prvu, žičku kartuziju osnova 1160 god. štajerski pogranični knez Otokar. Poznata je postala osobito u vrijeme zapadnog raskola (1391—1410), kad je ona bila sjedište rimske obedijence.

Njezin general bio je tada svetački D. Stjepan Macom, tajnik velike sv. Katarine Sienske. Na njezinu izričitu želju stupio je u kartuzijanski red. U srednjem vijeku bio je vrlo poznat žički monah brat Filip, autor poznate poeme »Život Marijin«.

Drugu kartuziju, u Jurkloštru kod Laškog, osnova 1196. g. koruški biskup Henrik. Njezin prior bio je neko vrijeme također talijanski kartuzijanac Odo, kojega je Crkva ubrojila među blažene. U toj je kartuziji našla posljednji počinak nesretna Veronika Desenička, druga žena Fridrika Celjskog.

Treću kartuziju na slovenskom tlu, Bistru kod Vrhnike, osnova g. 1255. koruški vojvoda Bernard Spanheimovac.

Poslednju kartuziju kod nas, Prijestolje Presvetog Trojstva-Pleterje, osnova g. 1403. najveći celjski knez Herman II.

Turske navale, vrijeme protestantizma i reforme Josipa II. nisu poštedjele ni slovenskih kartuzija. Jedna za drugom utrnule su u našoj sredini te kuće molitve. Na nov život uskrsnulo je Pleterje, kad je kartuzijanski red na blagdan Srca Isusova g. 1899. ponovo otkupio ono, što je nekoć bilo njegovo. Prema kraju g. 1904., nekako pet stotina godina

nakon prvog pleterskog samostana, bio je opet sagrađen novi. Od onda bijeli monasi svakog dana sedam puta pokleknu pred Onim, koji stvori nebo i zemlju i sve što postoji, klanjaju mu se te zahvaljuju, mole i prinose mu svoje tihe žrtve za sebe i za tebe, koji si možda to zaboravio. Čini se, da je njihov tihi dom na podnožju Gorjanaca, koji se upravo čudesno spasio od poplave drugog svjetskog rata, i danas čini jedinu kartuziju u slavenskom svijetu, a Providnost Božja sačuvala ju je za zvanja, koja dolaze i još će doći iz tog slavenskog svijeta.

Na kraju za one koji žele kontaktirati sa kartuzijom Pleterje donosimo i adresu:

Kartuzija Pleterje
Drča 1, 8310 Šentjernej, Slovenija.
telefonski broj fafsa: + 386 730 81 219
e- mail: kartuzija.pleterje@chartreuse.info.

ZA KRAJ

Možda te, moj nepoznati čitatelju, čitateljice, trnci prolaze kod ovog čitanja. U dvadesetom stoljeću, u vrijeme svemirskih letova i potrošačkog društva! Da, baš u to doba narkotika, neobuzdanog uživanja i očaja, postoji na svijetu još uvijek nekoliko zelenih otoka mira - nekoliko kartuzija, a jedna je baš među nama, u kojoj stanovnici žive posve drukčiji život nego današnji čovjek. Bez radija, bez televizije, bez kina i zabava, bez...

Pa ipak su posve normalni ljudi. Ljudi kao što si ti brate moj, i ti sestro. Jedan je bio jednostavan seljački sin, drugi rudar, treći zanatlija, onaj liječnik, onaj opet ima u džepu diplomu inženjera, jedan je bio svećenik, drugi već u kakvom

drugom redu ili student, kojemu se smiješio život i zvao ga, zvao ...

A jednoć osjetili su u srcu glas Isusov: »Pođi za mnom!« (Mt. 9, 9) Ustali su i pošli. Neki su pokušali da se opru, da se izgovaraju, da pobjegnu. Povijest proroka Jone nije se zbila samo jedanput. Ali je glas bio sve jači. Sad su ovdje i nije im žao. Kod nekih se glas nije više ponovio, Isus je kucao samo jedanput. »Evo stojim na vratima i kucam« (Otkriv. 3, 20). I još: »O, kad biste danas poslušali njegov glas!« (Ps. 84, 7). A u knjizi Nasljeduj Krista stoji zapisano: »Boj se, da Isus ne prođe kraj tebe i više se ne vrati!«

Čudnovata, nedokučiva je tajna život...

DODATAK

Kartuzijanski red je u drugoj polovici prošlog stoljeća studijski istraživao život i spise sv. Brune. Prva četiri teksta koja slijede su od sv. Brune dok za ostale to nije potpuno sigurno iako su se tradicionalno pripisivali svecu, zato smo i stavili naslov «Tekstovi iz kartuzijanske tradicije». Tekstove smo preveli iz talijanskog izdanja antologije kartuzijanskih autora u izdanju edizioni Paoline 1985. godine.

1. Tekstovi iz kartuzijanske tradicije

O dobroto

(Sv.Bruno)

Može li biti nešto bolje od Boga? Naprotiv koje bi dobro moglo biti izvan Boga samoga? Zbog toga sveta duša, sveta duša koja ima kakav predosjećaj neusporedivog dostojanstva, sjaja, ljepote tog Dobra zapaljena božanskom ljubavlju kliče: *Duša mi je žedna Boga, Boga živoga o kada ću doći i lice Božje gledati.* (Ps 41, 3).

Od borbe prema miru

(Sv.Bruno)

Što misliš, dakle činiti, predragi prijatelju? Što drugo ako ne vjerovati božanskim savjetima, vjerovati istini koja ne može prevariti? Jer svima savjetuje govoreći: *Dođite meni svi vi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas odmoriti* (Mt 11,28).

Nije li muka dosta nezahvalna i besplodna biti mučeni požudom, neprestano ožalošćeni brigama i zabrinutostima, strahovima i patnjama koje drzovite stvari rađaju? Koja veća težina od onoga što snizuje dušu sa uzvišenih visova njenog dostojanstva da tumara zemljom, na povredu svake pravednosti?

Bježi brate moj, bježi, od svih tih bijeda i uznemiravanja, od ovoga uznemirenog svijeta vođen u siguran i smiren mir luke.

Radost šutnje

(Sv.Bruno)

Samo oni koji su iskusili znaju koju korist i božansku radost daju šutnja i samoća ćelije onima koji ih ljube. Tu uistinu hrabri ljudi mogu ući u sebe koliko žele, tu boraviti, revno uzgajati sjeme kreposti i kušati s radošću plodove raja. Ovdje se zadobiva onaj pogled pun vedrine koji ranjava ljubav nebeskog zaručnika, čisto i bistro oko koje vidi Boga. Tu se preda radišnom mirovanju i ostaje se mirnim u djelu koje je potpuno mirovanje. Ovdje Bog daruje svojim atletama, zbog napora borbe, željenu nagradu: mir koji svijet ne poznaje i radost Duha Svetoga.

Ključ i pečat

(Sv.Bruno)

Bog koji sve može, on sam piše u vašim srcima ne samo ljubav, nego i poznavanje njegovih svetih zakona. Uistinu s

djelima vi pokazujete ono što ljubite i poznajete. Vi sa svakom razboritošću i gorljivošću ispunjate poslušnost koja je opsluživanje Božjih zapovjedi, ključ i pečat svake duhovne discipline. Poslušnost nije nikada odvojena od duboke poniznosti i velikog strpljenja. Uvijek je popraćena čistom ljubavlju Božjom i vjerodostojnim milosrđem.

Oče u svjetlu tvoje Riječi

(Sv.Bruno)

Oče nije moja zasluga ako sam ljubio tvoj zakon i opsluživao tvoje zapovijedi, ako sam hodio daleko od svakog zlog puta i nisam se udaljio od tvojih sudova. Sve to je bio tvoj dar a ne moje djelo. Uistinu tvoja Riječ, to jest tvoj Sin, je bila svjetiljka putu moga duha i svjetlo mome srcu.

On me je prosvijetlio i obasjao prve otkucaje moje ljubavi koji su sami bili tvoj dar a ne plod mojih napora. Gospodin Isus je bio svjetlo koje je vodilo prve korake moje volje pomoću svoje milosti tako da nije slabila nego jačala iz dana u dan te sam mogao ljubiti i opsluživati tvoj zakon.

Tvoja Riječ je bila svjetlo mojim stazama jer nije darom svoje milosti obasjala samo početne korake moje volje nego i naknadni rast u ljubavi i vjernosti tvojim propisima. I kao što se jednom čovjeku koji je u tami dadne svjetiljka kako bi vidio gdje hoditi da ne padne i ozlijedi se, tako i meni tvoja Riječ bijaše svjetlom na mom putu.

Mogao sam obećati, potvrditi, učvrstiti na neopoziv način da ću čuvati u mome srcu tvoje pravedne odredbe. Znam da mi ova odluka ne bi bila moguća da me tvoja Riječ nije obasjavala svojim svjetlom. Daj mi, dakle, život po tvojoj Riječi, živjeti sukladno tvojoj Riječi i po zaslugama tvoga Sina daj da živim kreposno kako bih mogao ustrajati u onome što sam obećao. Amen.

Nerazumnici

(Sv.Bruno)

Gospodin je sve smrtnike stvorio u svjetlu, kako bi po svojim zaslugama zadobili uzvišene radosti Neba. Sretan uistinu onaj koji neprestano drži duh usmjeren gore i bdije pazeći se od svakoga zla! Nije nesretan isto tako onaj koji se kaje za učinjeni grijeh i koji često oplakuje vlastite grijehe.

Nažalost ljudi žive kao da neće morati umrijeti i kao da je Pakao isprazna bajka; dok nas iskustvo uči da se život okončava smrću i sv. Pismo potvrđuje paklene muke. Živi potpuno nesretno i bezumno onaj tko se ne boji tih muka, kada umre trpjeti će goruću vatru. Neka svi smrtnici tako dobro žive da nemaju razlog za strah od paklene močvare.

Duhovne ljestve

(Sv.Bruno)

Kad bijah u nevolni zavapih Gospodinu i on me usliša... (Ps 120,1ss). Ovaj psalam i drugi četrnaest koji slijede nazvani su postepeni ili pjesme uzašašća jer predstavljaju 15 stepenica koje vjerna duša treba preći s radošću, nadom, vjerom i drugim krepostima kako bi uzašla Svetome nad svetima nebeskog Jeruzalema (...)

Da Gospodin nije bio za nas... (Ps 124,1ss). Peta stepenica se sastoji u tome da duša pripisuje Bogu a ne sebi vjernost pristajanja njegovoj volji kojoj predanje ne mogu poljuljati ni gubljenja ni laskanja (...)

Tko se uzda u Gospodina on je kao brdo Sion, ne pomiče se ostaje dovijeka ... (Ps 125,ss). Šesta stepenica sastoji se u tome da se duša uzdigne do točke da položi sve svoje povjerenje samo u Boga, bez da se više uzda u čovjeka.

Psalmista potiče one koji ga slušaju, da imaju ovo potpuno povjerenje u Boga.

Kad Gospodin vraćaše sužnjeve sionske bilo nam je ko da snivamo. (Ps 126,1ss). Šesta stepenica je stanje onih koji su već prošli od ropstva na slobodu te se osjećaju utješeni i široka srca od punine radosti. Oni mole da zadobiju uvijek sve veću slobodu, budući da je moguće uvijek rasti u njoj. Pod ropstvom se podrazumijeva stanje onih koji služe Bogu zbog straha od kazne i zbog autoriteta koji zapovijeda.

Ovo ropstvo se širi u slobodu kada su vjernici zapaljeni velikom božanskom ljubavlju, tako da služe Bogu ne više iz straha, nego jedino iz ljubavi, i bez ikakvih poteškoća. Služili bi mu i kad bi znali da grijeh ne bi bio kažnjen, kao što djeca spontano služe roditelje, bez da su primorani od bilo čega.

Ako Gospodin kuće ne gradi uzalud se muče graditelji ... (Ps 127,1ss). Osma stepenica je ponizna briga da se ne padne. Psalam naslovljen pjesma Salomnonova, nas opominje da ne pretpostavljamo da ne možemo ne pasti, nakon što smo zadobili slobodu, sjećajući nas da se uvijek podsjećamo kako je Salomon, usprkos njegove mudrosti nakon što je dobio dar prorokovanja pao u idolopoklonstvo, toliko više možemo pasti mi koji smo na puno nižem stupnju od njega. Zbog toga se trebamo uvijk bojati da ne padnemo, čuvajući u stalnoj poniznosti, u uvjerenju, da ako stojimo na nogama trebamo to zahvaliti jedino Gospodinu koji nas čuva (...)

Iz dubine Gospodine vapijem tebi, Gospodine usliši moj glas ... (Ps 130, 1ss). U ovoj jedanaestoj stepenici se radi o vapaju prošnje kojim se trebaju obraćati Bogu oni koji su u progonstvu, da Gospodin usprkos njihovih grijeha, ne dopusti da propadnu. Oni bi propali kada bi se Bog htio osvrtati na njihove grijehe i kazniti ih. Nitko nije tako savršen da se u njemu ne mogu naći grijesi. Zato psalmista (...) kaže da je

vapio Bogu kao ne bi pao, da se u njega uzdao, ne snagom svojih zasluga, nego jer je Gospodin dobar, učeći tako da stavimo svu svoju nadu ne u svoje kreposti nego u Božje milosrđe (...)

Sad blagoslivljate Gospodina sve sluge Gospodnje ... (Ps 134, 1ss). Petnaesta i posljednja stepenica sastoji se u tome da ne pripisujemo sebi nego Gospodinu zaslugu da smo mogli proći svih ovih 15 stepenica, i činiti dobra djela iz ljubavi prema Bogu, te živjeti na njegovu slavu i čast.

Pjesma zaručnice

(Sv.Bruno)

Ti o Crkvo, slavi Gospodina i Boga, pogledom koji ga promatra kao Gospodina, slavi da budeš uistinu «Jeruzalem», to jest «izmirena» ...; taj mir je za Gospodina jako velika slava. Slavi ga također motreći ga kao svoga Boga i Stvoritelja; slavi da budeš uistinu «Sion», to jest motriteljica nebeskih stvari, motrenje koje je za Boga molitva slave kojoj se On jako raduje. Ponavljam, slavi Gospodina, tvoga Boga.

Bezgrešna

(Sv.Bruno)

Gospodin gleda sa svog uzvišenog svetišta (Ps 102, 20), kada zahvaljujući svom utjelovljenju *pohodi nas mlado sunce s visine* (Lk 1,78), a točnije Gospodin je s nebesa pogledao na zemlju kada je sa svog prijestolja sišao u krilo Djevice. Ona je uistinu ona nepokvarena zemlja koju je Gospodin blagoslovio i koja je zbog toga slobodna od svake zaraze grijeha. Po Gospi smo mi upoznali put života i dobili obećanu Istinu, jer je ona zaslužila da Gospodin s nebesa pogleda zemlju.

A zbog čega je pogleda? *Da čuje jauke sužnjeva, da izbavi smrti predane* (Ps 102, 21), vapaji onih koji su se zbog grijeha

praroditelja nalazili u podzemlju (...) i onih koje je đavao vezao lancima grijeha. Uistinu, prvenstveno zbog toga je Krist došao na svijet: da bi izbavio mrtve iz podzemlja i oslobodio žive od lanaca grijeha.

Pjesma muke

(Sv.Bruno)

Krist s nakanom slavi Boga glasom u svom djelovanju, ne odustajući od slavljenja niti u svojoj Muci u kojoj je na poseban način Bog proslavljen. U tijelu, on ustraje u slavljenju sve do savršene vječnosti; ustraje u tome bilo u prosperitetu bilo u protivštinama sve dok ga Bog ne dovede do potpuno savršene besmrtnosti.

Voda, vino i kruh

(Sv.Bruno)

Euharistija je sakrament muke Kristove, a ne samo jednostavni znak i sjećanje na njega. (...) Katolička Crkva uistinu naziva kruh i vino posvećene prilike, ne zato što su uistinu kruh i vino, nego samo iz razloga njihove pojavnosti. Onaj koji je mogao sjediniti na osoban i neizreciv način svoju božansku narav sa tijelom koje je uzeo u krilu Djevice Marije i koji će snagom svoje volje učiniti besmrtnima naša smrtna tjelesa, može promijeniti bit kruha i vina u bit svoga Tijela i svoje Krvi.

Euharistijski kruh i vino su s pravom znakovi i otajstva – znakovi ne Njega nego nas – jer su u njima sadržane duboke stvari, bogate otajstvima. Kao što uistinu kruh, koji po posveti postaje Tijelo Kristovo, je načinjen od mnogih zrna pšenice, smljevenih u žrvnju i povezani skupa vodom; kao vino koje se promijenilo u Krv, a nastalo je iz mnogo grozdova iscijeđenih u presi, i kao što su i kruh i vino plod napora ljudi koji su ih

obrađivali, tako i mi rođeni smo na vjeru napornim radom onoga tko je propovijedao Božju riječ i mljeveni djelima pokore, postajemo samo jedno tijelo Kristovo po škropljenu krsnom vodom. Zbog toga apostol Pavao kaže: *Mi iako mnogi, jedno smo tijelo u Kristu* (Rim 12,5).

Sakrament Euharistije je za nas znak i zalog nebeskog blaženstva, koje ćemo zadobiti ako ga dostojno primamo; zbog toga je nazvan i poputbina, ili hrana za naš put prema vječnosti. Voda koja se dodaje vinu, u slavljenju ovog sakramenta, mistično nas predstavlja: na način da voda bude sjedinjena s vinom, tako i mi po djelu Gospodinove Muke, sjedinjeni smo s Kristom za božansko posinjenje.

Neprestano klicanje

(Sv.Bruno)

Tražeći Boga, posvećujući se kontemplaciji i to sa svim svojim srcem, oni koji su ostavili svaku brigu za dobra ovoga svijeta, žude za Bogom po kontemplaciji, žele i traže samo njega sa svom ljubavlju svoga srca; traže sa svom ljubavlju najveće tajne njegova Božanstva. (...)

O pravednici kličite u radosti, i da bi mogli to činiti pjevajte Bogu, to jest slavite ga u kontemplaciji. Dajte se na kontemplativni život koji se sastoji u predanju molitvi i razmatranju Božjih tajni, ostavljajući sve zemaljsko. (...)

U mojoj meditaciji ljubav koju sam već posjedovao počela je sve više rasti slično vatri koja se rasplamsava. (...) Slaviti ću te kontemplirajući tvoje ime Gospodine, blagoslivljati ću te vječnim blagoslovom, to jest hvaliti ću te pohvalama kontemplativnog života koji traje u ovom vijeku i u onom budućem sukladno evanđeoskoj izreci: *Marija je izabrala bolji dio i neće joj se oduzeti.* Aktivni život traje samo dok traje ovaj život.

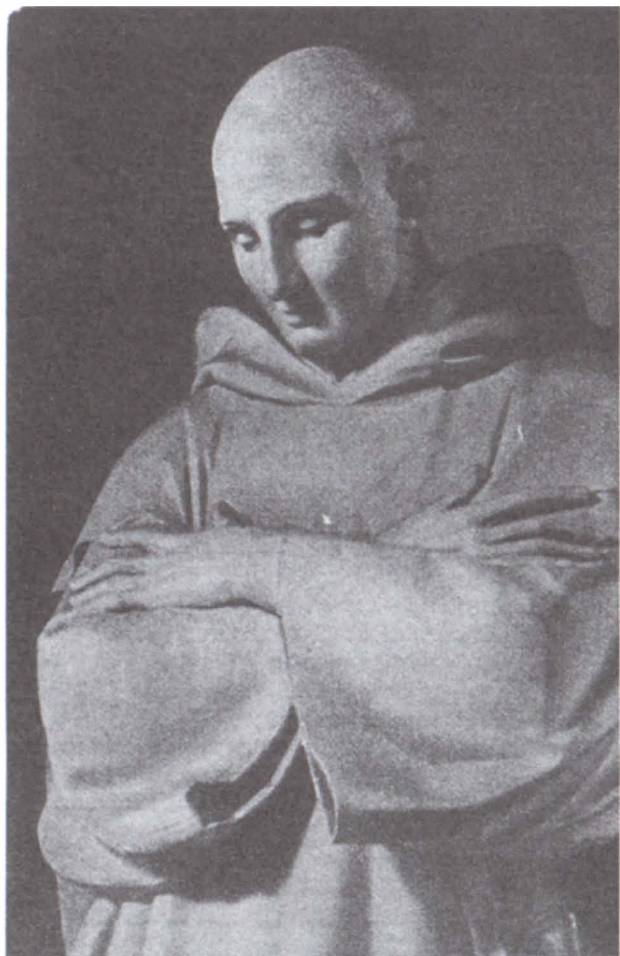
2. Pobožnost sv. Bruni, utemeljitelju kartuzijanaca

U knjižici se jasno ocrtava uzvišeni duhovni lik sv. Brune, pa svima onima koji se žele moliti svecu da ih zagovara kog Boga donosimo i molitvu koju moliti kao obični zaziv ili kroz devet dana kao devetnicu. Liturgijski spomendan sv. Brune se u slavi šestog listopada.

Molitva: Bože, ti si pozvao sv. Brunu da ti služi u samoći. Udijeli nam njegovim zagovorom da i u vrevi ovoga svijeta naše srce bude trajno kod tebe. Po Kristu Gospodinu našemu. (Izreći svoju nakanu i moliti 3 X Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu...). Amen.

Sadržaj

Dodatak

Sv. Bruno, začetnik kartuzijanskog života

Velika Kartuzija u Francuskoj, kolijevka kartuzijanskog reda

Braća u crkvi

KARTUZIJA PLETERJE